

אחד בעביל כולם

כשהיה בן 24 כבר הוענק לעובד לדו'נסקי צל"ש ראשון על אומץ לב ומנהיגות למופת שגילה בהסתערות על מוצב סורי • שנה אחר-כך קיבל את עיטור העוז על קרב המתלה, שם חסם בגופו רסיסי רימון והציל את חיי חייליו. פעולה זו עלתה לו בחייו • „עובד לא ביקש להיות גיבור“, אומר אחיו, „הוא רק רצה לחזור הביתה“

הצל"שים של המדינה

סיפורי הגבורה הגדולים של מערכות ישראל

■ מאת יואב בירנברג

על קרב המתלה, אחד הקרבות הידועים ביותר של מבצע קדש ב-56', אולי אחד הקרבות הידועים ביותר של צה"ל, אפשר להתווכח רבות. משה דיין ז"ל הגדיר אותו כ„קרב מיותר“. היו שאמרו, כי צריך היה לעשות את הפעולה בלילה ולהציל בכך חי אדם. אבל דומה כי דיונים אלה מחוורים לנוכח הרוח שנשבה אז במתלה, והיום נראית מיושנת: רוח ההקרבה, הגבורה והאומץ.

אותה הרוח היא שרחפה באותו יום את עובד לדו'נסקי ז"ל, לזרוע רימון – וכשגילה כי משהו השתבש ואותו רימון מסכן את חייו חבריו – לספוג עבורם את הרסיסים בגופו. ימים ספורים אחרי מותו בקרב המתלה במבצע סיני הגיע לבית הוריו בכפר ביל"ו מכתבו של הרמטכ"ל, המודיע להם כי הוחלט להעניק לבנם צל"ש.

לדו'נסקי, שהיה רק בן 25 במוותו, נודע באומץ ליבו בכל צה"ל. אותו צל"ש, שמאוחר יותר הפך לעיטור העוז, היה השני שהספיק עובד הצעיר לקבל. „עובד לא ביקש להיות גיבור, ולא היה איש צבא“, אומר היום אחיו גדעון, „הוא תכנן להיות חקלאי וחלם על היום שיחזור הביתה ויחזור לעבד את האדמה“.

הצל"ש הראשון הוענק לדו'נסקי על אומץ הלב והמנהיגות למופת שגילה באחד מלילות דצמבר 55', בהסתערות על מוצב סורי שעל גדות הכנרת. על הפלוגה של לדו'נסקי הוטלה המשימה הקשה ביותר – כיבוש ארבעה מוצבי מתחם כורסי. לדו'נסקי התקדם לעבר המוצב שלו, שחלש על צומת דרכים המובילה לכפר זקופיה. הוא העביר את אנשיו בתוך הכפר, בלי שאיש הבחין בהם.

„הדרך היתה קשה“, אמר אחר כך, „וחלנו כל הזמן על ארבע, והתפללנו לאלוהים שהכלבים לא יתעוררו. עברנו את הכפר, וצוואר הבקבוק היה מאחורינו. ראיתי לפני את המוצב. המרחק בינו ובינינו היה 300 מטר. אור התנוצץ שם. כנראה שהסורים לא חיכו לנו.“

עד שעת השי"ן נשארה עוד חצי שעה.

ידעתי שאסור לי לפתוח באש לפני האחרים והחלתי לברוק בינתיים את השטח. התקרבותי עם עוד חייל למוצב. כל הור מן פחדתי שנעלה על משמר ערבי. התקרבותי לאט, וראיתי פתאום את גדר המוצב. מכאן נפ"ר, אומרת לעצמי.

„לפתע פילח את השקט צורר של מקלע,

שנורה ממוצב אחר. העסק התחיל. ראיתי שהי כוח שלי מתקדם אלי. 'חבר'ה, יותר מהר, צע' קתי, והם רצו אלי בכל המהירות. וחלתי מתחת לגדר, ושמעתי מקלע יורה ממרחק של כמה מטרים. חשבתי שהעסק אבוד. המקלע ירה ממש עלינו. השכבתי את כל המחלקה שלי.“

„לזרוע רימון? לא. לפוצץ רימון לוקח ארבע שניות. כאן אפשר היה לעשות הרבה צרות במשך ארבע שניות. וחלתי מיד מתחת לגדר והרגשתי שכל האש ניתכת עלי. וחלתי הלאה, פרצתי ישר לתוך העמדה ותקעתי צורר למק"ל. הוא השתתק. הסתובבתי, לחצתי על ההדק, ושיטקתי תת מקלע שני, שהיה מכוון אלי. השי"ר שקט. נו, וטיהרנו, כמוכן, את את כל המור צב“.

ב-29 באוקטובר 56' צנח לדו'נסקי במתלה. שעות אחדות לפני הפריצה הודיע לחבר שישב לידו, כי הוא מתעתד לעזוב בקרוב את הצבא ולהתחתן עם חברתו. כמה ימים אחר כך כבר הגיע המכתב על הצל"ש, שהוענק לו לאחר נפילתו.

**לדו'נסקי ז"ל.
שעות אחדות לפני
שנהרג הודיע
לחבריו, כי הוא
מתעתד לעזוב
בקרב את
הצבא ולהתחתן
עם חברתו**

למטה. הוא נפל מגובה של 18 מטר בערך.“
בראיון שנתן אחרי שהוענק לו הצל"ש הראשון סיפר לדו'נסקי על הרגשתו ביציאה לקרב. „ההרגשה היא מזופתת, אבל כשאתה חוזר, יש לך סיפוק. ההרגשה נפלאה.“
כשנשאל אם פחד כשפרץ מול המקלע במוצב בכורסי, אמר: „פחדתי על החבר'ה שיהרגו. על עצמי לא חשבתי באותו רגע. דבקות במטרה זה מושג, אבל כשמתחנכים עליו, הוא נכנס לדם. תעלה על הקיר, תשבור את הראש, אבל תעשה.“

„כשעמדתי מול הגדר, לא היה לי זמן להגיד למישהו 'אתה תקפוץ', לכן קפצתי בעצמי. פחדתי? ייתכן. קצת פחדתי. אבל מאז ומתמיד אני יודע: כשאתה מפחד והגוף שלך מתחנן לחבק את האדמה, אתה חייב לרוץ, אחרת אתה אבוד. זהו רצתי“.

לדו'נסקי לא הכחיש ששמח על הצל"ש שהוענק לו, אבל אמר: „מה שטוב בקרב, מה שגורם לכך שתרגיש בטוח – הם הבחורים. אתה יודע שאתה יכול לסמוך עליהם. אתה יודע כי כל פקודה שתיתן, תתבצע. כולם מפחדים, אבל עושים כל מה שצריך לעשות. עם חבר'ה כאלה אתה יכול ללכת לכל קרב.“

„הצל"ש הזה לא הוסיף למשקל שלי אפילו קילו אחד. אני לא הייתי צריך את זה. הבאתי את זה הביתה, שיהיו מבסוטים. אני טוען שיש כאלה שמגיע להם יותר ממני“.

באותו יום שימש עובד כמפקד פלוגה והוביל מחלקה מפלוגתו בהתקפת לילה על אויב מבוצר ומחופר בכוכים, שמנה לפחות פלוגה. הוא הסתער בראש אנשיו והטיל רימון לעמדת האויב. הרימון התגלגל חזרה לעבר מחלקתו. לדו'נסקי הפיל את החייל הקרוב אליו על האדמה ושכב עליו. הוא נהרג, אבל הציל את חיי החייל וחיי חיילים נוספים מהמחלקה.

החייל שניצל בזכות אומץ לבו של לדו'נסקי היה יגאל גלבר, אז סמל. פעמיים הוא ניסה להשחיל רימון לעמדה המצרית, ונכשל. „עובד התחיל להתרגז“, סיפר, „הוא לא אהב לראות שהרבי רים לא מסתדרים מהר.“

הוא טען שבזמן שעמד נז'ר לרגלי הבונקר, יכול נז'ר לחסל כבר חטיבה שלמה. אחר-כך ניסה לעלות בעצמו, וראה שאינו יכול. פתאום הוא צעק 'דימון', שיחרר את הנצרה, וזרק אותו חלש-חלש, כדי שיעלית לה. תגלג לתוך התרמילים, שהערימו המצרים בפתח העמדה.

„מיד אחרי שזרק את הרימון הרגיש משהו לא בסדר. הרימון פגע באבנים ולא השתחל לתוך העמדה, אלא התגלגל חזרה למטה. שמעתי אותו לוחש: 'הרימון חוזר', ואחר-כך הרגשתי שהוא דוחק אותי לצלע הסלע בכל הכוח. והיה לו הרבה כוח.“

„עוד לפני שהרימון התפוצץ, הבנתי שעובד מציל את חיי. הוא לפת אותי בתוך גופו, והסתיר אותי כל-כך טוב, ששום דבר לא היה יכול לפגוע בי. ידיו וכתפיו חיבקו אותי מסביב ולחצו עלי. פניו עמדו מול הרימון המתגלגל. אחר-כך שמעתי את ההתפוצצות וידעתי שהוא נפגע. מתחת לבית השחי שלו נקרע פצע גדול, ששתת דם. הרסיסים פגעו גם ברגליו, אבל הוא המשיך לעמוד זקוף.“

„שאלתי אותו אם צריך להוריד אותו למטה, הוא השיב לי בפשטות: 'אני יורד לבר, אל תדאג'. ראיתי שהוא מסתובב ויורד בכוחות עצמו במדרגות המדרון. כשהגיע לשפת המצוק, הספקתי לראות אותו נופל ומידרדר